

ДО
СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ НА ВИСШИЯ
СЪДЕБЕН СЪВЕТ

С КОПИЕ ДО
МЕДИИ

НАБЛЮДЕНИЕ

във връзка с предстоящ избор на административен ръководител на Апелативен съд
София на 14 юни 2016 г. от Висшия съдебен съвет

През март 2013 г. тогава новият състав на Висшия съдебен съвет (ВСС) прие и нови правила за избор на административни ръководители в органите на съдебната власт¹. Правилата имаха потенциал да осветлят етапите на кандидатстване и събеседване с кандидатите за административни ръководители. Заключениета, които Европейската комисия направи в доклада по Механизма за сътрудничество и проверка от 08.02.2012 г.², продължават да бъдат актуални: „Все още не са налице промените, които се очакваха от прилагането на изменения Закон за съдебната власт, целящ прилагането на прозрачни и обективни процедури за назначаване [...] От миналото лято насам редица назначения на висши магистрати, осъществени от Висшия съдебен съвет и парламента, повдигнаха множество въпроси по отношение на тяхната обективност, прозрачност и състоятелността на оценката на достойнствата и етичното поведение на кандидатите.“

Институционалната политика на ВСС спрямо лидерските назначения в органите на съдебната власт разчита на публичността за сметка на прозрачността като критерий за мотивиран избор. Свърхналичието на канцеларска публичност нерядко е камуфлаж на нечии капацитет, професионализъм и интегритет. ВСС безспорно извършва огромна част от своята дейност в условията на широка разгласа и всезнание. И все пак, това продължава да не означава прозрачност. Вече четвърта поредна година съветът не съумява да утвърди и приложи задълбочени критерии

¹ http://www.vss.justice.bg/root/f/upload/1/rules_adm-2014-3.pdf

² http://ec.europa.eu/cvm/docs/com_2012_57_bg.pdf

спрямо ключови за системата избори – например изисквания за наличието на управленски качества, неподтатливост на натиск и др.

Български институт за правни инициативи (БИПИ) от 2011 г. активно следи процедурите по избор на административни ръководители в органите на съдебната власт; избора на нов състав на Висш съдебен съвет; избора на конституционни съдии от различните квоти и пр. Институтът предлага множество становища и идеи за нормативни изменения, свързани с формирането на лидерския корпус на държавно ниво изобщо. Въпреки усилията, които се полагат не само от страна на НПО, промените които трябва да настъпят и да вдъхнат не само доверие, а и увереност в значението на съдебната власт за българските граждани, се случват с непоносимо бавни темпове.

В бр. 23 от 25.03.2016 г. на Държавен вестник бе обявена нова процедура за избор на административен ръководител на Апелативен съд София. Това е пета поред процедура по избор. Сам по себе си този факт е показателен за непридвидимостта и разнопосочните мотиви на членове на съвета при подкрепа на определени кандидати.

В настоящата процедура единствен кандидат е заместник-председателят и ръководител на ГО съдия Даниела Дончева. Професионална биография на съдия Дончева е изцяло в съдебната система (над 22 години). От 2002 г. правораздава в апелативния съд, а от 2009 г. е негов заместник-председател. С решение на ВСС от 2005 г. е повишена на място в ранг „съдия във ВКС и ВАС“.

В рамките на Инициативата за прозрачни съдебни назначения БИПИ събира и систематизира публична информация за кандидати по процедури за избор на председатели на съдилища. Изготвената за това методология наложи стандарт за обявяване и систематизиране на информация. Така например, становищата за притежаваните нравствени качества, предлагани от Комисия „Професионална етика и превенция на корупцията“, които преди се изискваха по реда на Закона за достъп до обществена информация, сега се оповестяват на интернет страницата на ВСС.

В хода на обобщаване на информация за съдия Дончева бе забелязано, че нейната концепция³ за стратегическо управление на САС на моменти се доближава до тази, представена от Веселин Пенгезов⁴ при участието му в процедурата през 2014 г. След сверяване на двата документа се установи, че има текстове, които без промяна присъстват и в нейната концепция. Съвсем естествено е, когато се подготвя документ

³ Концепция на Даниела Дончева от 08.04.2016 г.: http://www.vss.justice.bg/root/f/upload/11/dd_koncep.pdf;

⁴ Концепция на Веселин Пенгезов от 02.09.2014 г.: http://www.vss.justice.bg/root/f/upload/0/jobs-admin-rakovoditeli-DV-72_29-08-2014-sofia-as-vp-konc.pdf.

от подобен характер да се прави преглед, да се вземат идеи или дори да се цитират предложения от друг такъв. В настоящия случай обаче подобно позоваване с цитиране на източник липсва. Направен е copy-paste на текстове - вж. например стр. 4-5 от концепцията на съдия Дончева съответно на стр.4-5 на съдия Пенгезов; стр. 24 към стр. 19; стр. 28 към стр. 23; стр.43 към стр.27.

Изборът е насрочен за 14 юни 2016 г. Смятаме, че ВСС следва да обърне внимание на тук изложените неприятни факти. Отделно от това за пореден път изникват въпроси, които не намират адекватен отговор: какви магистрати избира ВСС за административни ръководители? Иска ли ВСС да провежда истински безпристрастни и обективни избори или предпочита да ги замаскира с изисквания за предоставяне на голям брой документи, за които предварително се знае, че ще бъдат ирелевантни към крайния избор?

09.05.2016 г.

БЪЛГАРСКИ ИНСТИТУТ ЗА ПРАВНИ ИНИЦИАТИВИ